

T?hsil Nazirliyinin qeyd olunan??mrind? v? F?aliyy?t Plan?nda qar??ya qoyulmu? v?zif?l?rin icra v?ziyy?tinin ara?d?rmaq m?qs?dil?öt?n d?rs ilinin sonunda respublikan?n 34 rayon v??h?ri?hat?edilm?kl? 11 bölg?d? 2500 n?f?rd?n art?q t?hsil i?çisinin i?tirak? il? keçiril?n zona mü?avir?l?rind? yerli t?hsili idar?etm? orqanlar?n?n r?hb?rl?rinin hesabat? dini?nilmi?, eyni zamanda dig?r bölg?l?rd?n toplanm?? aidiyy?ti m?lumatlar?n t?hlili apar?lm??d?r.

M?M?lum olmu?dur ki, yerl?rd? yarad?c? v? t??bbüskar i?l?zmini art?rmaq la t?hsil orqanlar? v?pedaqoji kollektiv?l?rin f?aliyy?tinin ümumi m?qs?d? yön?ldilm?sind? s?f?rb?redici amil? çevrilmi? Nazirliyin h?min s?n?dl?ri r?rayon (??h?r) t?hsil?öb?l?rinin ?ura iclaslar?nda v?m?kt?b?pedaqoji ?urular?nda geni? müzakir? olunaraq onlar?n mahiyy?ti, qar??da duran h?lli vacib m?s?l?l?r v? gözl?nil?n n?tic?l?r diqq?t? çatd?r?lm??, n?z?rd? tutulmu? h?d?fl?rinin realla?d?r?lmas? istiqam?tind? ?m?li t?dbirl?r mü?yy?nl??dirilmi?dir.

H?Hesabatlar v? t?hlill?r göst?rmi?dir ki, yerli t?hsili idar?etm? orqanlar? v? m?kt?b? r?hb?rl?ri?m?k v? icra intizam?n?n yax??la d?r?lmas?na, ?agird kontingentinin optimalla?-mas?na, m?kt?b?haz?rl?q qruplar?n?n t??kilin?, sinif d?nxaric v? m?kt?bd?nk?nar t?dbirl?rin kütl?viliyin? laz?mi diqq?t yetirmi?, ?agirdl?rin az?rbaycanç?l?q m?fkur?si, milli-m?milli-m?n?vi d?y?rl?r v?t?np?rv?rlilik ruhunda t?rbiy? olunmalar? v?m?n?viyyata zidd z?r?rlil?v?rdi?l?rd?n uzaqla d?r?lmas?, onlara hüquqi bilikli?rin v?sa?lam h?yat t?rzinin t?bli?i istiqam?tind? maarifl?ndirm? t?dbirl?rinin h?yata keçirilm?si n?zar?td? saxlan?lm??d?r.

Bunlarla yana??, yerl?rd? ?agirdl?rin f?nl?r üzr? t?lim nailiyy?tl?rinin, burax?l?? imtahanlar? v? ali m?kt?bl?r? ç?q?bulun yekunlar?n?n t?hlil v? müzakir?edilm?si n?tic?etibar? il?pedaqoji kollektiv?rd? t?hsilin keyfiyy?ti il?ba?l? mövcud nöqsan v? çat??mazl?qlar?n daha ayd?n t?s?vvür olunmas?na v? onlar?n aradan qald?r?lmas? üçün sistemli i? mexanizmi mü?yy?nl??dirilm?sini müsb?t t?sir göst?rmi?dir.

Hesabatlar?n n?tic?l?rin? gör?? Nazirliyin ad?ged?n h?min ?mrl?rind? t?sbit edilm? h?d?fl?rin yerin? yetirilm?si G?G?nc?, Sumqayt? ??h?rl?ri v?Astara, Ab?eron, A?da?, Quba, Qusar, Q?b?l?, ??ki, O?uz, Ucar, ??mkir, Qazax, Masall?, C?lilabad rayonlar?nda daha q?na?tb?x? olmu?dur.

Büt?Bütün bunlarla b?rab?r, dinl?nmi? hesabatlar v?apar?lm?? t?hlill?r yerli t?hsili idar?etm? orqanlar?n?n f?aliyy?tind?ki bir s?ra bo?luqlar?? el?c?d? konkret olaraq Nazirliyin h?min ?mrl?rinin nümun?sind? r?hb?r t??kilatlar?n s?n?dl?ri il? i? sah?sind? yol verdikl?ri çat?zmazl?qlar? a?kara ç?xarm??d?r.

Mü?yy?n edilm?dir ki, t?hsil öb?l?rinin r?hb?rl?rinin bilavasit? h?d?fl?r? yön?lmi? lakonik hesabat haz?rlamaq v? onu elektron vasit?l?rd?n istifad? yolu il? t?qdim etm?k bacar?? laz?mi s?viyy?d? deyildir, auditoriyan?n maraq v? diqq?tini n?z?r? almadan hesabatlar? üzünd?n oxumaq kimi köhn?lmi? v? müasir t?l?bl? uy?unla?mayan t?crüb?d?n h?l? d? k?narla?a bilm?mi?l?r. Hesabatlara mövzuya aid olmayan faktlar?n daxil olunmas?, t?dbirl?rin keçirilm?sind?n ?ld? olunas? gözl?nil?n n?tic?l?ri mü?yy?n etm?d?n onlar?n sxematik t?svir edilm?si, bir s?ra hallarda göröl?n i?l?rin mahiyy?tc? bir-birini tamamlamamas? v? p?rak?nd? xarakter da??mas? v? dig?r bel? hallar hesabatlar?n t?sir gücünü v? ?h?miyy?tini azaldan c?h?tl?r kimi biruz? verilmi?dir.

H?mçinin m?lum olmu?dur ki, Nazirliyin h?min ?mrl?rind? ir?li-sürülmü? b?zi vacib m?s?l?l?rl? , o cüml?d?n ?a?agirdl?ri davaml? olaraq z?if?n?tic? göst?r?n mü?lliml?rin m?suliy?ti m?s?l?sin? bax?lmas?, ibtidai sinifl?r üzr? pedaqoji kadrlar?n t?rkibinin t?hlil edilm?si v?d?rs saatlar?n?n bölü?dürülm?sind?ki uy?unsuzluqlar?n aradan qald?r?lmas?, istedadl? u?aqlarla i? sisteminin t?kmill??dirilm?si, t?hsilin keyfiyy?tinin, xüsusil? burax?l?? sinifl?ri üzr? imtah imtahan n?tic?l?rinin yax??la d?r?lmas? il? ?laq?dar ilboyu göröl?c?k i?l?c?n?tic?yönümlü? s?sasda sistemli planla d?r?lmad?? üçün n?z?rd? tutulan h?d?fl?r? tam nail olunmam??d?r.

F?aliyy?t sah?l?ri üzr? i?l?rin planla d?r?lmas?nda yol veril?n nöqsanlar? agirdl?rin t?rbiy? olunmas? sisteminin t?kmill??dirilm?si sah?sind? keçiril?n t?dbirl?rd?d? mü?ahid? edilm?dir. Bel? ki, ayr?-ayr? m?kt?bl?rd? t?hsil alanlarda milli-m?n?vi v? b??ri d?y?rl?rin, f?al h?yat mövqeyinin, v?t?np?rv?rlilik t?rbiy?sinin formala?mas?na, onlar?n estetik v? hissi-hissi-emosional bacar?qlar?n?n inki?af?na, rölkmizd?r apar?lan sosial-iqtisadi siyas?t v? quruculuq i?l?rinin, Az?rbaycan?n görk?mli ??xsiyy?tl?ri haqq?nda m?lumatl??q s?viyy?sinin art?r?lmas?na yön?lmi? t?dbirl?r icra olunsada, bütün bunlar?n n?tic? bax?m?ndan ?agirdl?rin m?n?viyyat?nda, h?yata bax??lar?nda, ümumi dünyagörü?l?rind? hans? müsb?t d?yi?iklikl?r? s?b?b oldu?u bu sah?d? müvafiq inki?afyönlü t?klif?r haz?rlamaq üçün pedaqoji-psixoloji c?h?td?n öyr?nilib ümumi??dirilm?mi?dir. Eyni zamanda a?kara ç?xar?lan ?sas nöqsanlardan biri d? ondan ibar?tdir ki, aidiyy?ti üzr? h?min t?dbirl?rin sistemli ??kild? t??kilind? heç d? bütün m?kt?bl?rin i?tirak? t?min edilm?mi?dir.

H?H?mçinin n?z?r? al?nmal?d?r ki, haz?rk? dövrün t?l?bl?rinin uy?un olaraq t?lim-t?rbiy? i?l?rinin t??kili v? keyfiyy?tinin getdikc? yax??la d?r?lmas? il? yana??, ümumt?hsil m?kt?b-l?rind? sa?lam m?n?vi-psixoloji v? t?hlük?siz

fəaliyyət mühitinin yaradılması, təhsil alanların fərdi xüsusiyyətlərini öyrənməklə risk qrupuna daxil olma ehtimalı müəahidə edilən müəyyən edilmiş onlarla pedaqoji-psixoloji-sosioloji aspektdə tədbirlər aparılması, məktəb valideynlərlə rəhbərliyinin bilavasitə əlaqədarlığının qorunması, nəzərdə tutulan təhsil idarəetmə orqanlarının və pedaqoji kollektivlərinin ümumi təhsil müəssisələrində birliyi hesab olunmalıdır və bu məsələlərə əlaqədar Nazirliyin "Ümumi təhsil müəssisələrində təlim və tərbiyənin təmin edilməsi üzrə əlavə tədbirlər barədə" 2019-cu il 13 may tarixli

(F-260) mərkəzə təqdim olunmalıdır.

Qeyd olunanlara əsasən, yerli təhsil idarəetmə orqanları və ümumi təhsil müəssisələrində rəhbərlik və nəzarət gücləndirmək, Nazirliyin müvafiq kollegiya qərarları, mərkəz və şöbə rəhbərlərində nəzərdə tutulan hədəflərin yerinə yetirilməsində onlara pedaqoji metodiki köməkliyi təmin etməklə 2019-2020-ci dərəcəsinin prioritet fəaliyyət istiqamətini müəyyən etməklə məqsədlər "Azərbaycan Respublikasında Təhsil Nazirliyinə həqqəndə sənədlər"nin 13.5-ci bəndinə rəhbər tutaraq

MƏRƏZƏRƏ:

1. Dini təhsil müəssisələrində hesabatlar və tapşırıqların görülməsi, təhsil Nazirliyinin "Ümumi təhsil sahəsində 2018-2019-cu dərəcəsinin prioritet fəaliyyət istiqamətini bəzən 2018-ci il 14 avqust tarixli F-550 nömrü ilə mərkəzə, "Müasir dövrdə ümumi təhsil məktəb əlaqədarlığının təbii olunma sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilməsi" 2019-cu il 15 yanvar tarixli F-18 nömrü ilə mərkəzə təqdim olunmuş Fəaliyyət Planında hədəflərin yerinə yetirilməsi sahəsində yerli təhsil idarəetmə orqanları və ümumi təhsil müəssisələrində rəhbərliyin müəyyən edilmiş görüldüyü, bir sıra məsələlərə tədbirlər həyata keçirildiyi qeyd edilsin.

2. Müəyyən edilmiş tapşırıqların yerinə yetirilməsi və ziyatçının öyrənilib qiymətləndirilməsi ilə bağlı hesabatlar bilavasitə bölgələrdə dini təhsil sahəsində yerli təhsil orqanları və ümumi təhsil müəssisələrində icra və idarəetmə məqsətlərinin müasir dövrün tələblərinə uyğun formada məsələni müsbət təsir etdiyi üçün bu təcrübənin növbəti illərdə təbii məqsədlə müvafiq hesab olunsun.

3. Nazirliyin adından həmin mərkəzlə müəyyən olunmuş hədəflərin məzmun və mahiyyət baxımından ümumi təhsil sahəsində aktual problemlərin həllinə yönəldiyi və geniş miqyaslı xarakter daşıdığı üçün onları yerinə yetirilməsi istiqamətində məsələlərə tədbirlər 2019-2020-ci dərəcəsinin davam etdirilsin.

4.4. Yerli təhsil idarəetmə orqanları tapşırıqların kiçik dini təhsil sahəsində hesabatların və fərdi qaydada aparılması təhlilinin nəticələri sənəddə verilməli, tövsiyələri, eləcə də bu mərkəzə göstərilmiş iradları nəzər alaraq, əlaqədar qeyd edilən əlavə tədbirlər sistemli şəkildə olunmaqla yeni dərəcə üçün təkmilləşdirilməsi fəaliyyət Planı təsdiq edib yerinə yetirilməsini ciddi nəzarətdə saxlasınlar:

4.1. Dərəcəli rəhbərlərin razılıqları və fiziki cəhətdən sağlam məktəblərə uşaqlarla yanaşı, xüsusi təhsilə ehtiyac olunan uşaqların da müəyyən edilmiş onları adlı siyahıların tərtib edilməsi;

4.2. Təhsil sahəsindəki əlaqədar oxu, yazma və riyazi bacarıqların təhsil sahəsindəki müzakirə edilmiş və nəticələrdən asılı olaraq, sinif müəllimlərinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi barədə müvafiq təkliflərin hazırlanması;

4.3. Ümumi təhsil məktəblərində xarici dillərin tədrisi ilə bağlı mövcud vəziyyətin araşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilməsi, xüsusilə dərəcə IV, IX və XI siniflərdəki əlaqədar bacarıqların proqram tələblərinə uyğunluğunun, dərsliklərinin müəllimlərinin zəhmət və metodiki cəhətdən tələpə uyğunluğunun qiymətləndirilməsini həyata keçirən hesabatın hazırlanması;

4.4.4. "İnformatika" fənninin maddi-texniki və tədris bazasının və pedaqoji kadrlərinin əlaqədarlığının təsdiqi və bacarıqlarının və rəhbərlik üçün tədris hazırlamaq üçün hazırlanmış və müzakirə olunaraq məsələlərə təkliflərin müəyyən edilmiş;

4.5. Dörs ilinin birinci yarım ilinin sonunda V/v? VI sinif? ağırd?rinin t?dris dili, xarici dil v? riyaziyyat f?nl?ri üzr? bilik v? bacar?qlar?n?n monitorinqinin apar?lmas?, n?tic?l?r? gör? ibtidai sinif mü?lliml?rinin i?inin qiym?tl?ndirilm?si, e?el?c?d?bu?f?nl?rd?n z?if göst?ricil?r?n malik? ağırd?rin t?lim nailiyy?tl?rinin yax??la?d?r?lmas? il?ba?l? davaml? t?dbirl?ri?hat? ed?n s?m?r?li i? sisteminin yarad?lmas?;

4.6.4.6. IT?lim-t?rbiy?o prosesind? diaqnostik v? formativ qiym?tl?ndirm?nin imkanlar?ndan r?s?m?r?li istifad? sah?sind? mü?lliml?rin s?ri?t?liliyinin art?r?lmas? üçün öyr?dici v? t??kilati-metodik t?dbirl?rin (seminar, d?yirmi masa, t?qdimatlar v? s) keçirilm?si, bu sah?d? f?rql?n?n mü?lliml?rin t?crüb?sünün t?bli? edilm?si.

4.7.1. M?kt?bl?rd? diaqnostik qiym?tl?ndirm?nin n?tic?l?ri?sas?nda “?stedad?lar?m?z? tan?yaq” layih?sinin ke?çirilm?si v? h?r bir u?aqda mövcud olan istedad potensial?n?n üz?ç?xar?lmas?ı qiym?tl?ndirilm?si v? davaml? inki?af?na ??rait yarad?lmas?ı;

4.8.4.8. a? ağırd?rd? t?dqiqatç?l?r? qıbcacard?n?n formalad?r?lmas? il?ba?l?lonlar?n?ara?d?rma? t?l?b? ed?n layih?l?r?c?lb olunmas? istiqam?tind? t?dbirl?rin (b?diil? s?r?l?rin t?hlil?sas?nda müst?qil r?y v? mülahiz?l?ri?hat? ed?ed?n referatlar?n haz?rlanmas? fiziki, kimy?vi v? bioloji hadis?l?r üzr? t?crüb?l?rin apar?lmas? v? n?tic?l?rin ümüml?ndirilm?si, bölg?nin t?bitinin, tarixi-m?d?ni abid?l?rinin öyr?nilm?si v? d?y?r?ndirilm?si v? s.) h?yata keçirilm?si.

4.9. ?ağırd?rin tibbi müayin?d?n v? icbari dispanzerizasiyadan keçirilm?sini münt?z?m n?zar?t edilm?si;

4.10.4.10. Psixoloji, hissi-emosional v? ziy?tin? gör?, risk qrupuna daxil edilm? ehtimal? olan ?ağırd?rin mü?yy?nl?dirilm?si, onlar?n h?r biri üçün f?rdi pedaqoji-psixoloji b?rpa plan?n haz?rlan?b valideynl?rin i?tirak? il? h?yata keçirilm?si;

4.11. M?kt?bl?rd? valideynl?r üçün u?aq?ar?n ya? psixoloji v? fizioloji xüsusiyy?tl?rin? dair maarif?ndirm? t? t?dbirl?rinin t??kili valideynl?rin m?kt?b? h?yat?nda övladlar?n n?lim-t?rbiy?sind? yax?nda i?tirak?n?n t?min edilm?si v? m?kt?b-icma münasib?tl?rinin inki?af etdirilm?si.

4.12. Ümumi t?hsil?ba?l? dövl?t s?n?dl?rinin, hüquqi normativ aktlar?n, T?hsil Nazirliyinin kollegiya q?rarlar?, ?mr v? s?r?ncamlar?nda ir?li sürül?n v? zif?l?rinin t?hsil?öb?l?rinin (idar?l?rin) ?m?kda?lar?, ümumi t?hsil mü?ssis?l?rinin pedaqoji kollektivl?ri t?r?find?n h?rt?r?fli öyr?nilm?sini t?min edilm?si.

5. 5. Ümumi v? m?kt?b?qd?r t?hsil?öb?si (Ayd?n ?hm?dov), T?hsilin inki?af?oproqramlar? öb?si (Emin ?mrullayev), T?hsil ??çil?rinin Pe??kar ?nki?af? ?nstitutu (V?fa Yaqublu) z?ruri ehtiyac? n?z?r? alaraq, yerl?rd? f?nn kurikulumlar? v? qiym?tl?ndirm? növ?l?rinin t?bii, t?dris materiallar?n?n planlad?r?lmas? üzr? mü?lliml?rin haz?rl?q s?v?s?viyy?sinin t?kmill?ndirilm?sini köm?klik göst?rilm?si üçün “Öyr?d?nl?rin öyr?d?ni? üsulu?sas?nda t?limçil?r qrupunun formalad?r?lmas? bar?d? 1 ay müdd?tind? t?klif?r haz?rlay?b r?hb?rliy? t?qdim etsinl?r.

6. Ümumt?hsil m?kt?bl?rind? 2019-2020-ci d?rs ilinin ilk m????l?si ibtidai sinif?rd? “?dman v? sa?laml?q”, V-IX sinif?rd? “Mütali?n m?n?vi z?nginliy? apar?n yol”, X-XI sinif?rd? “Az?rbaycan inki?af? yollar?nda” mövzular?na h?s?r olsun.

7.1. Bak? ??h?ri üzr? T?hsil?dar?sini, G?nc? ??h?r T?hsil?dar?sini, rayon (??h?) t?hsil?öb?l?rinin, T?hsil Nazirliyinin birba?a tabeliyind?ki ümumi t?hsil mü?ssis?l?rinin tap??r?ls?n ki:

7.1.1. Bu ?mrin m?qs?d v? mahiyy?tinin t?hsil ?uralar? v? pedaqoji ?ural iclaslar?nda pedaqoji kollektivl?r? çatd?çatd?r?lmas?n? v? mü?yy?n olunmu? v? zif?l?rinin yerin? yetirilm?si istiqam?tind? m?qs?dyönlü i? mexanizmi yarad?lmas?n? t?min etsinl?r;

7.2. Müvafiq mövzular üzr? ilk d?rs m????l?l?rinin s?m?r?li keçirilm?si üçün z?ruri t??kilati i?l?ri vaxt?nda ba?a çatd?r?ls?nlar v? bu d?rs l?rd? ictimaiyy?tin nümay?nd?l?rinin, müharib? i?tirakç?lar?, m?k veteranlar? v? sabiq m?zunlar?n i?tirak?n? n?z?rd? tutsunlar;

7.3. ?mrin icras? il? ?laq?dar 2019-cu ilin dekabr, 2020-ci ilin may ay?nda t?sdiqedici s?n?dl?r ?lav? olunmaqla Nazirliy? aray?? gönd?rsinl?r.

8. "İnformasiya bələdiyyəsi" (Elnur Məmmədov) tərəfindən "Azərbaycan müəllimi" qəzetində dərc olunması və Nazirliyin internet saytında yerləşdirilməsini təmin etsin.

9. Tərəfindən icrasına nəzarət nazir müavini Mehəbbət Vəliyevaya həvalə olunsun.

Ceyhun BAYRAMOV,

avqust 2019-cu il